

Prolech de francesch a
legre enles allegories: e mo
rals exposions dels libres d
transformacions del poeta
ouidi difinint poesia faula:
e allegoria

Aribat
ala fi de
tant tre
balle per
orde por
sades en
malègua
vulgar les
faules de
ouidi: no
oblidat dela obligacio a quem for
ça lo pmer prolech giri lo meu en
tendre encerca dela veritat: q̄ sots
ellas se cobra: aque dos grans ne
cessitats me empenyen. La primer
ra hauer enlo començ promes. La
segona lo malicios rependre dels
ignorants / qui sol mirant la escor
ça indican los poetes per homens
mentirofos: e reprovant les faules
los tanquen las ozelles. Contra a
quests me vnll yo detenir e clara
ment mostrar los com no entenen
lo que sots aquest nom: hā tractat
los poetes. E perque creen molts
poyo grech don deriuau poesis e
poeta significar sengir fan dell

Poca estima. lo qual nom grech vol
dir crear. Segons que es testifi
cat lo article primer de nostra fe
en lesglesia grega / y aquests noms
latins crear: e fer tenen tal differè
cia / que fer es traure d vna altra co
sa en esser com totes les sciècies d
propi subiecte traè les regles lurs
e crear es de no res: traure la cosa
en esser: com fan tots los poetes /
component les grans inuencions
sens alguna doctrina: trobades: o
creades en lur subtil entendre. E p
co la poesia es axi difinida. Pdoe
sia es vna feruor de exquisitament
trobar guiant la fantasia en orna
dament escriure lo que haura tro
bat. proceunt del si de deu apochs
entenimèts atorgada enla creacio
daon ve que poch son ves poetes
perq̄ atant se dexé veure los grans
effectes de aquesta diuina feruor.
Aquesta costrey nostre entenimè
t adelig de ben dir: apensar noues: e
inhordes inuencions: compon
les ab cert orde inusitats vocables
te per familiars: y les grans veri
tats de antiga hystoria ab gètil vel
d fictio aporta cubertes / y molt so
uint les doctrines morals. cō veu
rem exposant les faules de ouidi.
E si com a suspitosos eran repro
uats los poetes: dient per insu
sio venir la lur sciencia hoiam a
march tullii / orador / filosof / y
no enres poeta / enla oracio pro ar
chita. feta dauant los iutges / pro
uant la poesia ptofitar sens doctri
na ab so de tals pules. *Alsummis
bōibus eruditissimisqz accepimus
ceterarū rerū / studia / doctrina /*

preceptis z arte constare poetazve
 ro natura ipsa valere z mentis vi
 ribus excitari: et quasi diuino qd
 dam spiritu insulari. E perço enla
 ti son dits. Vates a vaticinando:
 qui es prophetar per mostra que a
 xicom los prophetas moguts per
 lesperit de deu reuelan los secrets
 per auenir, los poetes per aquell
 inspirats componen los lurs ves
 sos per on diu ovidi envn ves. Et
 quoniam deus hoz a mouet sequar
 hoz a mouentem. E perque axi in
 consideradament com blasmen los
 poetes dien mal de lurs faules tāt
 que en nomenar faula girā detras
 la cara: e rient sen fan burla me par
 que es necessari de deffer aqst nu
 uol qui deles espesses vapors d'igo
 norancia e presumpcio causat los
 tapa lo entendre: e aco ab poch tre
 ball acabarem distinctament disi
 nint que es faula y les sues especi
 es mostrant qui son estats los qui
 les han vsades. E primer es cosa
 de gran preu veure com de honest
 començ deriuua lo nom de faula / q
 diu se de for faris, don hix confa
 bular qui voldir ensemps raonar:
 segons de aco hauem aprouat testi
 moni per sanct luch a vint y qua
 tre capitols resitant dels dos aqui
 apare gue iesus enlo cami del Cas
 tell d' maus aon diu. Et factum est
 dum fabularentur; et ipse Ihesus
 appropiaquans ibat cum illis.

Sobre les quals paraules axi
 diu vna glosa. Si fabuleri sanctis
 hominibus non imputatur in vi
 sum: non erit fabulam composuisse
 se peccatum Les quals faules per

cert may no seran legides per ho
 me de eleuat entendre que non sia
 tret fruyt com faula sia vn exem
 plar demostratiu parlāt sots fictio
 dela ql leuada la escorça reste clar
 lo'intent de qui la ordenada. E son
 quatre especies de faula. La prim
 ra es tota ficta: e tota profitant per
 doctrina moral: y es quāt recitam
 los animals freturants de rabo: e
 los cossos insensibles traure lurs
 actes en obza p medis raonables
 de aquesta especia son les faules d'
 ysop y moltes d' ovidi com dl corp
 y cornella: ab aquella del segon li
 bre aon entrodueix la terra parlāt
 ab iupiter e clamantse del incendi
 de feton. La segona especia es enla
 fi cobzir ab fictio lo ver dela hysto
 ria com de mirra e altres La terca
 quant no res fingit resita vera hy
 storia aportant sots aquella ama
 gat altre seny. com enlo debat de
 vlixes ab lo fill d' telamon enten o
 nidi demostrar quant la eloquen
 cia ales forces auança. de aquestes
 tres especies han vsat los poetes /
 als quals confabulant es estat lo
 intēt mostrar lo poder dl grā deu
 en punir y dar premi cōplaent ala
 sua imēca majestat veurē enlo pro
 ces del sey allegorich moralisant y
 declarant sobre lo test de ovidi aq
 stes tres especies d' vtadera faula /
 dexant defer mensio dela quarta e
 especia qui ficta en fetos: e aparencia
 no parteix dels poetes ans es co
 sa de dones e de homens ignorāts
 e ha degudamēt entre los antichs
 perdut lo nom de faula nomenant
 ferōdalla dita arodando perque

rodant del començ ala fi acabe s'es donar altre fruyt Corroboza la auctoritat d'ls poetes. la sagrada scriptura q'nt ala primera especie. Iudiciū nouo diēt Hierūt ligna vt vngerent super se regem Recitant cō los arbres se aiustaran per alegrir rey. La segona especie han seguida ysayas daniel ezechiel y los altres resitant ab figures les coses q' creem E si dela tercera cercam auctoritat qui es sots cosavera: o possible esser va portar moral doctrina: qui major poeta que lo nostre redemptor. segons que testifica ab autenticas cartas aquells seus secretaris que la esglesia preycā d' tal especie es lo que ells nos resisten per boca de lur mestre del fill perdut de les verges prudents del tresor amagat e d'altres infinits q' per acursar calle daon reste que no es de mal dir la noble poesia perque souint palpablement nos mostre lo que suptils aruments nos tenā amagat. E perque es ja hora dexāt largues raōs lo preposit estreyer vengam a declarar les faules d' ouidi per la allegoria. la qual es dita d' allon grech significant alienū / o di diuerç en la lēgua latio y pco tots los sentiments fora del seny hystorial e literal poden esser dits largament allegorichs

Capitol segon del prolech tractāt ab poetica fictio los contraris qui empatrauen

la fi dela present obra

Volent aplicar mon estil ales allegorias q' ouidi aporta sots lorde de ses faules e transformaciōs me vengu e a recort aquell dir de oraci. Rome ne poemata cēsēs scribere posse inter curas atqz labores Quasi que volgues dir q' li era treball implicat en les cures ciuils poder res be escriure: e recordant cō molts oradors y poetes hā elegit la solitut per loch de lur estudi deliberi laxemple dells seguint exir d'la ciutat y entre molts dels lochs veins com amilloz triant les faldef daquell munt qui te lo nom de iupiter deues aquella part qui mira ala mar d'esi lo cami d' mos passos vn dimecres mati hora be jorn triats perque donen ajuda ala inuencio. E al loch on mon desig pzenia termina arribat tant quant mes luyat d' ramoz y retret me trobi multitud de contraris afaltāt mon entendre me daren tal combat que la primera esperança endesesper mudada moltes vegades me penedi d' hauer comēçat Venia la edat: e ab fort bras tirant me vna pedra cullida en la entrada dela escola d'ls paripatetichs: en la qual era escrit: Iuuenis quidem nequaquam idoneus. Ho poch empar me daue se guia aquesta ab passos descōposts la trista ignorancia: e sens arma ofensiua portaua vn escut ab lo qual se cobria en qui tot negre era de groch escrit aqst dir d' danid. Qui ambulāt intenbris iymbra mortis

Prolech

sedent. E no menys me torba lo le
gir tals paraules que mania offes
lo primer colp de pedra. Elena ab
ellas la paoruga v̄gōya cuberta d̄
vn manto tot blanch alentozn por
tant d̄ gotigues vermelles brodat
vn altre dit daq̄ll mateix propheta
dient. Iniquitatem meam cognos
cō. Espantat e quasi fora demi ma
teix; estaue mirant semblants obie
ctes dalterada fantesia. Sins q̄ mo
gut per vna gran remoz de impro
uis sentida viu dauant mi passejar
vn espes fiblo de vent tan cuytat e
volant que no pogui cōpendre d̄ll
res sino lo so. po vn albara d̄l mig
de aquell caygut que als peus me
trobi me auisa cō era lo cuytat cos
del temps essent escrit enell aquell
parlar de seneca. In huius rei tan
tum nimis fugassis aclubrissē pos
sessionem natura nos misit. E mi
rāt axi torbat me perech veure les
flames daquell foch que en temps
passat crema en roma gran multi
tud d̄ libres e los antichs registres
de verdadera hystoris; lo qual tāt
ensemps ab los altres cōtraris pre
cedēts me dessia de poder acabar
vera allegoria; que ja volia abādo
nant ho tot tornar enla ciutat mes
dant los raigs del sol en contra a
mos vlls torni arecrearje prenent
esperança d̄ diuinal endreça; ab los
genolls en terra iunctes les mans
al cel comenssi tals paraules

Capitol terc del prolech

tractāt vna oració dressada
ala verge maria ab la aiuda
de vit doctors solemnes tra
mesos p̄ aquella a declarar
les faules de ouidi guiant a
quells mussen iohan bocasi.

Gran reyna dels angels
pusque vos marexeu enlo
alt consistori tres atribut
tan grans com esser mare d̄l fill ca
ra filla del pare y del spirit sanct sa
crari molt deuot. pus amor a mos
trat en vos la major proua faent a
quella inseparable vnio de dos tā
grans estrems com deu y criatura
Vos sola sou la mida q̄ mediu tal
distancia vos sola la defensa con
tra temptacions d̄ vostre verge hu
militat ab les altres virtuts tot lo
mon pren exemple; nūca negas so
cos aqui avos ocorre Senyora nō
manqueu en trespas de tanta con
goxa com veu que so posat. donau
efforç ama iouenill edat vos qui jo
ue donzella de setza anys tengues
efforç per anar en egipte; e passar
tants trebals lançau ma ignoran
cia vos q̄ souit tragues ioseph de
duptes. leuau me seyoza aq̄llaver
gōya q̄ torba los bōs actes vos q̄
iola cobris les v̄gōyoses pts d̄l fill
d̄ deu yvre endura creu clauat atu
rau lo cuytat cos d̄l tēps vsau d̄l q̄
podeu que obeir vos han lo sol y
les esteles; no deman com iosue a